

PREȚUL ȘI ELASTICITATEA CERERII

Autor:

Prof. dr. Singureanu Nicoleta
Colegiul Economic "Hermes", sector 2, București

Cererea de mărfuri a populației se încadrează în sfera trebuințelor materiale și spirituale ale oamenilor și exprimă o parte a nevoi reale, respectiv, acea parte care se manifestă în cadrul pieței. În legătură cu oferta, cererea formează actul unitar al schimbului de mărfuri. Modul în care cererea respectivă reacționează în contact cu factorii săi de influență constituie elasticitatea cererii.

Factorii de influență care determină elasticitatea cererii sunt: veniturile bănești ale populației, prețul diferitelor produse, eficiența acțiunilor de distribuție și cele promoționale, anumite fenomene demografice etc. O situație deosebită o reprezintă elasticitatea cererii în funcție de preț. Elasticitatea cererii față de preș se referă, în esență, la faptul că modificarea prețului unui produs are consecințe asupra măririi sau micșorării cererii.

Ca instrument de cuantificare a elasticității, coeficientul de elasticitate exprimă proporția modificării cererii în condițiile schimbării prețului.

Coeficienții de elasticitate ai cererii în funcție de preț au valori diferite, determinând următoarele tipuri de cereri:

- **Cererea inelastică** (sau *puțin elastică*) caracterizează situația în care modificarea prețului unui produs nu influențează cererea pentru produsul respectiv sau o influențează foarte puțin (cererea pentru produse de lux și produse de strictă necesitate).
- **Cererea elastică** (sau *foarte elastică*) caracterizează situația în care modificarea prețului unui produs influențează cererea pentru produsul respectiv în sensul creșterii sau scăderii rapide a acesteia. (Creșterea sau scăderea prețului pentru textile, încălțăminte, metalochimice și alte produse nealimentare modifică rapid cererea pentru acestea.)

Elasticitatea cererii față preț este, în general negativă, deoarece creșterea prețurilor determină o diminuare a cererii, și invers. De la această tendință, fac excepție două situații:

- ✓ în perioadele de criză economică prelungită și în țările în curs de dezvoltare, când prețurile pentru bunurile de primă necesitate cresc, iar puterea de cumpărare a majorității familiilor scade. Rezultatul este că va crește cererea pentru bunuri de primă necesitate (pâine, orez, ulei, lactate etc.) în defavoarea bunurilor de folosință îndelungată (electrocasnice, mobilă etc.);
- ✓ Cu cât prețul unui produs este mai mare, cu atât o anumită categorie de consumatori manifestă o cerere sporită față de produsul respectiv, ca semn de distincție socială (fenomenul de snobism al consumatorilor).

Aspectul deosebit al elasticității cererii față de preț constă în faptul că modificarea prețului unui produs are consecințe nu numai asupra cererii produsului respectiv ci și asupra cererii pentru alte produse, cum sunt corelate cu prețurile produselor de bază.

Fenomenul generat de influența prețului se numește elasticitate transversală (sau încrucișată) și se explică astfel:

- ✓ Datorită schimbării raportului dintre prețuri, produsele care se asociază în consum devin mai scumpe sau mai ieftine față de cele cărora li se schimbă prețurile.
- ✓ Apariția unei diferențe de venit cauzate de modificarea de prețuri afectează pozitiv sau negativ procurarea altor mărfuri.

Dacă elasticitatea încrucișată este negativă, bunurile sunt complementare, iar dacă este pozitivă, bunurile sunt substituibile.